7/5113

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
513

11.05/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 14/03/2005 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-7/5113-9820/30072sayılı yazınız,
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 23/03/2005 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-428-22/1289 sayılı yazı,
c) 04/04/2005 tarihli ve 345 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan; Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin Sayın Başbakan'a yönelttiği 7/5113 Esas No.lu yazılı soru önergesiyle ilgili cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesinin beşinci fıkrası uyarınca bir aylık ek süre verilmesi istenilmiştir.

Söz konusu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha hâlinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi (2 adet)

7/5113

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Sayın Muharrem İNCE
Yalova Milletvekili
T.B.M.M.

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/5113 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

01/03/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 159. maddesinde;

"Türklüğü, Cumhuriyeti, Büyük Millet Meclisini, Hükûmetin manevî şahsiyetini, Bakanlıkları, Devletin askerî veya emniyet muhafaza kuvvetlerini veya Adliyenin manevî şahsiyetini alenen tahkir ve tezyif edenler altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkrada beyan olunan cürümlerin irtikâbında muhatap sarahaten zikredilmemiş olsa bile onlara matufiyetinde tereddüt edilmeyecek derecede karineler varsa tecavüz sarahaten vuku bulmuş addolunur.

Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına veya Büyük Millet Meclisi kararlarına alenen sövenler 15 günden 6 aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Türklüğü tahkir yabancı memlekette bir Türk tarafından işlenirse verilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır.

Tahkir, tezyif ve sövme kastı bulunmaksızın, sadece eleştirmek maksadıyla yapılan düşünce açıklamaları cezayı gerektirmez.";

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Türklüğü, Cumhuriyeti, Devletin kurum ve organlarını aşağılama" kenar başlıklı 301. maddesinde;

"(1) Türklüğü, Cumhuriyeti veya Türkiye Büyük Millet Meclisini alenen aşağılayan kişi altı aydan üç yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Türkiye Cumhuriyeti Hükûmetini, Devletin yargı organlarını, askerî veya emniyet teşkilâtını alenen aşağılayan kişi, altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(3) Türklüğü aşağılamanın yabancı bir ülkede bir Türk vatandaşı tarafından işlenmesi halinde, verilecek ceza üçte bir oranında artırılır.

(4) Eleştiri amacıyla yapılan düşünce açıklamaları suç oluşturmaz.";

Hükümlerinin yer aldığı;

Anayasamızda güvence altına alınmış bulunan "düşünce ve kanaat hürriyeti" ve "düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti"nin doğal bir parçası olan eleştiri hakkının kullanılması neticesinde ortaya konulan düşüncelerin suç oluşturmayacağı; bu çerçevedeki görüşlerin ağır, sert veya incitici nitelikte de olsa Yargıtay ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarında da belirtildiği üzere, çoğulcu demokrasilerin vazgeçilmez gereği olan ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirileceği;

Diğer taraftan, Ülkemizin üyesi olduğu Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda 10/12/1948 tarihinde ilân edilen "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi"nin 5. maddesinde; "Hiç kimse işkenceye, zalimane, gayriinsani, haysiyet kırıcı cezalara veya muamelelere tâbi tutulamaz." hükmünün yer aldığı; Ülkemizin taraf olduğu işkenceyi yasaklayan Milletlerarası Sözleşmelerden doğan, işkencenin önlenmesiyle ilgili tedbirleri alma konusundaki taahhütleri ve işkenceye karşı "sıfır tolerans" politikasının bir gereği olarak, bu suçu işleyenler hakkında 5237 sayılı Kanunun "İşkence" kenar başlıklı 94. maddesinde üç yıldan onbeş yıla kadar hapis cezalarının düzenlendiği; "Neticesi sebebiyle ağırlaşmış işkence" kenar başlıklı 95. maddesinde ise işkence suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinde cezaların

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

artırılacağının, işkence sonucu ölüm meydana geldiği durumda ise ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası verileceğinin öngörüldüğü;

02/01/2003 tarihli ve 4778 sayılı Kanunun 33. maddesiyle, 2. maddesine eklenen hükümle, işkence ve kötü muamele suçlarından dolayı açılacak soruşturma ve kovuşturmalarda, 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümlerinin uygulanmayacağının hükme bağlandığı;

Malûmlarıdır.

Soru önergesinin birinci sorusunda adı geçen kişinin;

a) İstanbul Kadıköy Ticaret Meslek Lisesi Sekreterlik Grubu Öğretmeni iken, 13/04/1996 tarihinde İstanbul Kadıköy Meydanında düzenlenen gösteride yaptığı konuşmada, dönemin Adalet Bakanı hakkında "eli kanlı faşistleri Adalet Bakanı yapıyorlar" sözlerini sarf ederek hakaret ettiği iddiasıyla Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığınca 765 sayılı Türk Ceza Kanunun 159. maddesi gereğince cezalandırılması istemiyle açılan kamu davasının, Kadıköy 2 No.lu Ağır Ceza Mahkemesinde yapılan yargılaması sonucunda 26/06/1997 tarihli ve E.1996/198, K.1997/137 sayılı Kararıyla bir yıl ağır hapis cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği; söz konusu Kararın Yargıtay 9. Ceza Dairesinin E.1997/4259, K.1998/828 sayılı ilâmı ile onanarak 12/03/1998 tarihinde kesinleşmesi üzerine, Millî Eğitim Bakanlığının 21/05/1999 tarihli ve 1350 sayılı Onayı ile; 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48. maddesinin (A) fıkrasının (5) numaralı bendinde sayılan Devlet memurluğuna alınma şartlarını kaybettiğinden, aynı Kanunun 98. maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hükmü gereğince Devlet memurluğu görevine son verildiği;

b) 06/02/2003 tarihli ve 4809 sayılı Kanunla 28/08/1999 tarihli ve 4454 sayılı Basın ve Yayın Yolu ile İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesine Dair Kanunun 2. maddesine eklenen hüküm uyarınca, adlî sicil kaydının silinmesi talebinde bulunduğu ve Kadıköy 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 19/03/2003 tarihli kararıyla adlî sicil kaydının silindiği; "2003 Öğretmenlik İçin E-Başvuru Kılavuzu" doğrultusunda yeniden atanması için başvurması üzerine atamasının İstanbul İline plânlandığı, ancak Adlî Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğünden alınan 22/09/2003 tarihli belgede arşiv kayıtlarında mevcut olduğu bildirilen söz konusu ceza ile bu cezaya esas eylemin, 657 sayılı Kanunun 48. maddesinin (A) fıkrasının (5) numaralı bendi kapsamında olması nedeniyle, plânlanan atamanın 13/10/2003 tarihli ve 97953 sayılı Onay ile iptal edildiği; ilgilinin 2004 yılı 2. atama döneminde de sekreterlik grubu öğretmeni olarak atanma talebinin yukarıda belirtilen nedenlere bağlı olarak reddedildiği; bu kararlara ilişkin Ankara 4. İdare Mahkemesinde Millî Eğitim Bakanlığı aleyhine açtığı davanın hâlen derdest bulunduğu;

c) Hakkında mahkûmiyet kararı verilmesi üzerine mahkemede uygulanan usul nedeniyle İnsan Hakları Sözleşmesinin; adil yargılanma hakkını düzenleyen 6/1.; Hükûmetin yönetim politikalarını eleştirdiği için cezalandırılması suretiyle ifade özgürlüğünü düzenleyen 10.; yargılama boyunca siyasî düşüncesi nedeniyle ayrımcılık yapıldığı ve sonuç olarak da siyasî bir karar verilerek Sözleşmenin ayrımcılık yasağını düzenleyen 14. maddelerinin ihlâl edildiğini ileri sürerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yaptığı başvurunun, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından Sözleşmenin 6/1. maddesiyle ilgili şikâyetinin ulusal mahkemede yapılan yargılamanın bir bütün olarak ele alındığında adil olduğunun belirlenerek reddedildiği; diğer şikâyetlerinin ise açıkça dayanaktan yoksun olmadığına karar verilerek kabul edilebilir bulunduğu;

7/5113

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2005

Konu ile ilgili olarak Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Sekretaryası tarafından Hükûmetimizin sözü edilen kişiye toplam 7.500 Euro ödemesi halinde başvurunun dostane çözümle sonuçlandırılabileceğinin bildirildiği; başvuruya ilişkin nihaî kararın halen verilmediği; verilecek olan kararın intikal etmesi hâlinde durumunun değerlendirilmesinin mümkün olabileceği;

Millî Eğitim Bakanlığının 14/04/2005 tarihli ve B.08.0.APK.0.03.05-11/1991 sayılı yazısı ile Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmış olup, Dışişleri Bakanlığından cevap geldiğinde ayrıca bildirilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan